

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 10.11.2003
KOM(2003) 660 lopullinen

KOMISSION LAUSUNTO

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen EY:n perustamissopimuksen 245 artiklan toisen kohdan nojalla esittämästä, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 51 ja 54 artiklan muuttamista koskevasta pyynnöstä, jonka tavoitteena on jakaa uudelleen toimivalta kanneasioiden osalta yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen välillä EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla

Yhteisöjen tuomioistuimen ehdotus

Yhteisöjen tuomioistuin ehdottaa, että perussäännön 51 artiklaa muutetaan seuraavasti:

"EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdassa ja Euratomin perustamissopimuksen 140 a artiklan 1 kohdassa esitetystä säännöstä poiketen ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 230 ja 232 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 146 ja 148 artiklassa tarkoitetut kanteet, jotka jäsenvaltio nostaa

– Euroopan parlamentin tai neuvoston tai näiden kahden toimielimen yhdessä toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä, lukuun ottamatta

◦ neuvoston päätöksiä, jotka se on tehnyt EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan nojalla

◦ neuvoston toimia, jotka se on toteuttanut EY:n perustamissopimuksen 133 artiklassa tarkoitetuista kauppaa suojaavista toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen perusteella

◦ neuvoston toimia, joilla se käyttää suoraan täytäntöönpanovaltaa EY:n perustamissopimuksen 202 artiklan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetulla tavalla

– komission EY:n perustamissopimuksen 11 a artiklan nojalla toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä.

Ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat myös ne näissä samoissa artikloissa tarkoitetut kanteet, jotka yhteisöjen toimielin tai Euroopan keskuspankki on nostanut Euroopan parlamentin, neuvoston, näiden kahden toimielimen yhdessä tai komission toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä tai jotka yhteisöjen toimielin on nostanut Euroopan keskuspankin toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä."

Perussäännön 54 artiklan kolmanteen kohtaan ehdotettu tekninen muutos on jäljempänä alleviivattuna:

"Jos yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu asiat, joilla on sama kohde tai jotka koskevat samaa tulkintakysymystä taikka joissa kyse on saman toimen pätevyydestä, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi asianosaisia kuultuaan lykätä asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut tuomion, tai jos on kyse EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan tai Euratomin perustamissopimuksen 146 artiklan nojalla nostetuista kanteista, se voi luopua asian käsittelystä, jotta yhteisöjen tuomioistuin voi ratkaista nämä kanteet."

Yhteisöjen tuomioistuin täsmentää, että ehdotuksen laatimista varten on muun muassa tutkittu tilastollisesti ja aihepiireittäin kanteita, joita yhteisöjen toimielimet ja jäsenvaltiot ovat nostaneet viiden viime vuoden aikana (1996–2000).¹

¹ Neuvoston asiakirja nro 6283, 13.2.2003, s. 3.

Alustavat huomautukset

a) Tämä ehdotus on osa uudistuksia, joista määrätään Nizzan sopimuksessa ja joiden tavoitteena on keventää sekä yhteisöjen tuomioistuimen työtaakkaa muuttamalla sen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työnjakoa että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työtaakkaa erityisesti siirtämällä siltä virkamiehiä koskevat riita-asiat EY:n perustamissopimuksen 225 a artiklan nojalla perustettavalle uudelle ensimmäisen oikeusasteen erikoistuomioistuimelle.

Eurooppa-neuvoston Nizzassa pidetyssä kokouksessa annettujen julistusten nro 12 ja 16 perusteella nämä kaksi uudistusta kuuluvat yhteen. On siis syytä huolehtia siitä, että ne toteutetaan samaan aikaan tai ainakin mahdollisimman lähellä toisiaan. Näin vältetään käsittelyaikojen huomattava pitkittyminen² ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, mikä olisi väistämättä seurauksena, jos sille siirretään yhteisöjen tuomioistuimelta "huomattava määrä asioita" ehdotetulla tavalla³, mutta siltä ei oteta pois henkilöstön riita-asioita.

b) Yhteisöjen tuomioistuimen ehdotuksessa ei käsitellä toimivallan siirtämistä ennakkoratkaisukysymyksissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Komissio kannattaa tätä lähestymistapaa, sillä Nizzan sopimukseen sisältyvän uudistuksen ensisijaisena tavoitteena on tehdä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimesta yleinen tuomioistuin suorien kanteiden osalta, eikä uudistuksessa suunnitella ennakkoratkaisuja koskevan toimivallan siirtämistä muilla kuin erityisillä aloilla, joista on syytä päättää myöhemmin, tarvittaessa EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erikoistuneiden lainkäyttölautakuntien perustamisen yhteydessä.

c) Ehdotus käsittää sen osan uudistuksesta, josta määrätään 225 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa virkkeessä annettuja mahdollisuuksia ei ole syytä käyttää vielä tässä vaiheessa (neuvoston asiakirja nro 6283, s. 2).

Komissio on samaa mieltä myös tästä, sillä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden siirtäminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle ei ole ensisijaista tässä vaiheessa.

d) Yhteisöjen tuomioistuimen ehdotuksen johdannossa ja soveltamisalan kuvauksessa⁴ todetaan, että EY:n perustamissopimuksen uuden 225 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on yleinen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, joka käsittelee kaikki 225 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä mainitut kanteet. Niille poikkeuksellisille tilanteille, joissa yhteisöjen tuomioistuin voi edelleen säilyttää yksinomaisen toimivaltansa, on oltava erityinen peruste. Yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että sen itsensä ratkaistavaksi ensimmäisenä

² Tämä johtaisi täsmälleen päinvastaiseen tulokseen kuin mihin Nizzan sopimuksessa pyritään. Käsittelyaikojen osalta ks. tuomio asiassa C-185/95P, Baustahlgewebe v. komissio, Kok. 1998, s. I-8485 (tuomion 15 kohta ja 26–49 kohta, erityisesti 44–47 kohta).

³ Edellä mainittu asiakirja nro 6283, s. 2.

⁴ Edellä mainittu asiakirja nro 6283, s. 2.

ja viimeisenä oikeusasteena pitäisi jättää ainoastaan peruslainsäädäntötyön valvominen ja toimielinten välisten riitojen ratkaiseminen.

Komissio yhtyy tähän päätelmään. Uuden sopimusmääräyksen tarkoituksena on säilyttää merkittävät riidat yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan piirissä, jotta se voisi tulevaisuudessa keskittyä kolmitahoiseen tehtäväänsä valtiosääntötuomioistuimena (merkittävät suorat kanteet, jäsenyysvelvoitteiden noudattamisen valvonta, lausunnot), muutoksenhakutuomioistuimena, joka käsittelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamista tuomioista tehtyjä valituksia, ja ylimpänä laintulkinnasta vastaavana oikeusasteena, joka ratkaisee ennakkoratkaisukysymyksiä ja käsittelee uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamia tuomioita⁵.

Merkittävinä suorina kanteina on epäilemättä pidettävä peruslainsäädäntöön kohdistuvia jäsenvaltioiden tai toimielinten kanteita sekä toimielinten välisiä kanteita. Tällaiset kanteet koskevat suoraan yhteisön toimintamahdollisuuksia, sillä ne kohdistuvat perussopimuksissa määriteltyyn toimivallan ja valtuuksien tasapainoon yhteisön toimielinten ja jäsenvaltioiden välillä sekä toimielinten kesken. Siksi niiden on jätettävä yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Komissiolla on muutamia päätösehdotuksen sisältöön liittyviä huomautuksia siitä, minkätyyppisten toimien ja riita-asioiden olisi kuuluttava yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan. Lisäksi sillä on joitakin huomautuksia, jotka koskevat artiklaosaan liittyviä muutoseikkoja.

EHDOTUKSEN SISÄLTÖÄ KOSKEVAT HUOMAUTUKSET

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN YKSINOMAISEEN TOIMIVALTAAN JÄÄVÄT TOIMET

I. Säädökset

1. Komissio hyväksyy yhteisöjen tuomioistuimen ehdotuksen siltä osin kuin se koskee Euroopan parlamentin ja/tai neuvoston säädöksiä. Perussopimusten määräysten nojalla annettu peruslainsäädäntö kuuluu kiistatta yhteisöjen tuomioistuimen valvontaan EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Tästä ehdotuksen johtajatuksista seuraa, että yhteisöjen tuomioistuin luopuu toimivallastaan ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena seuraavien säädösten osalta: EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyt neuvoston päätökset⁶, kaupan suojoitoimenpiteet, erityisesti asetukset, joilla neuvosto määrää

⁵ Menettelystä määrätään perustamissopimuksen uuden 225 artiklan 2 ja 3 kohdassa (viimeiset alakohdat).

⁶ Kuten yhteisöjen tuomioistuin ehdotti jo vuonna 1998, valtioneukia koskevat oikeusriidat olisi siirrettävä kokonaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaan riippumatta siitä, mitkä tahot ovat kantajana ja vastaajana, sillä toimivalta hajaantuu helposti juuri tällaisten

lopulliset polkumyynti- ja tasoitustullit⁷, sekä neuvoston perussäädöksen nojalla yksin toteuttamat täytäntöönpanotoimet.

Kun tarkastellaan yksityiskohtaisesti kaikkia yhteisöjen tuomioistuimen valitsemalla tarkastelujaksolla riitautettuja täytäntöönpanotoimia, käy ilmi, että neuvoston suoraan tai komiteamenettelyn jälkeen toteuttamat toimet muodostavat komission hyväksymien täytäntöönpanotoimien kanssa kokonaisuuden, joka on syytä alistaa saman tuomioistuimen (so. ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen) valvontaan.⁸

Tämän tarkastelun ja yhteisöjen tuomioistuimen johtoajatuksen perusteella komissio katsoo, että sana "suoraan" on syytä poistaa ehdotetusta määräyksestä (ensimmäisen alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan kolmas alakohta).⁹

Tämän EY:n perustamissopimuksen 202 artiklaan¹⁰ perustuvan sanan säilyttäminen merkitsisi sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtäväksi annettaisiin valvoa toimia, jotka neuvosto on hyväksynyt "suoraan" tai "välittömästi", ja yhteisöjen tuomioistuin valvoisi toimia, jotka neuvosto on toteuttanut komiteamenettelyn tuloksena¹¹.

Täytäntöönpanovaltuuksien jakamiselle tällä tavalla ei ole minkäänlaisia perusteita, vaan se olisi epä johdonmukaista suhteessa Nizzan sopimuksessa tarkoitettuun tuomioistuinten väliseen toimivaltajakoon.¹²

2. Komissio katsoo yhteisöjen tuomioistuimen tavoin, että muidenkin kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston antamien säädösten olisi jäätävä yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Yhteisöjen tuomioistuin pidättää itselleen perustellusti toimivallan tutkia kanteet toimista, jotka komissio on toteuttanut tiiviimmän yhteistyön alalla EY:n perustamissopimuksen 11 a artiklan nojalla. Kuten yhteisöjen tuomioistuin toteaa, tässä on kyse samanluonteisesta toimivallasta kuin toimivalta, jota neuvosto käyttää

riitojen kohdalla, kun jäsenvaltiot, luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat nostaa kanteen yhtä ja samaa tointa kohtaan.

⁷ Asetukset, jotka on annettu peruslainsäädännön, esim. polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 12 artiklan nojalla (EYVL L 209, 2.8.1988, s. 1), kun komissio on ottanut käyttöön polkumyyntitullin tai tasoitustullin (11 artikla). Yhteisöjen tuomioistuin ehdotti vuonna 1998 myös näiden toimien siirtämistä (samoista syistä kuin valtiontukia koskevien riita-asioiden siirtämistä) ensimmäisen tuomioistuimen toimivaltaan.

⁸ Komission lausunto, asiak. SEK(2002) 994, 20.9.2002, s. 8–12.

⁹ Ks. uutta sanamuotoa koskeva ehdotus kohdassa "Artiklaosaa koskevat huomautukset".

¹⁰ Kyseisessä artiklassa käsitellään täytäntöönpanotoimia, jotka neuvosto toteuttaa ilman edeltävää komiteamenettelyä.

¹¹ Menettely, joka on kirjattu perussäädöksiin menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY (EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23) mukaisesti. Kyseinen päätös korvasi päätöksen 87/373/ETY (EYVL L 197, 18.7.1987, s. 33).

¹² Ks. edellä alaviite 8.

EY:n perustamissopimuksen 11 artiklan 2 kohdan nojalla, eikä sen lainsäädännöllisestä ulottuvuudesta ole epäilystäkään.

3. Komissio katsoo, että tavoitetta varata yhteisöjen tuomioistuimelle yksinomainen toimivalta valvoa peruslainsäädäntötyötä ei voida saavuttaa uuden toimivaltajaon edellyttämällä johdonmukaisuudella, jos yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa toimia ensimmäisenä ja viimeisenä oikeusasteena niiden säädösten osalta, jotka joko komissio tai Euroopan keskuspankki antaa EY:n perustamissopimuksen nojalla.

a) Komission antamat säädökset

i) 86 artiklan (ent. 90 artikla) 3 kohdan nojalla annetut direktiivit

Yhteisöjen tuomioistuimen määrittämän viiteajanjakson aikana jäsenvaltiot nostivat yhteensä neljä kannetta EY:n perustamissopimuksen entisen 90 artiklan (nyk. 86 artikla) nojalla annetuista komission direktiiveistä.¹³ Nämä neljä kannetta poistettiin kuitenkin asiarekisteristä yhteisöjen tuomioistuimen 19.5.1998 ja 26.6.1998 antamilla määräyksillä.

Tällaisten säädösten luonteen ja yhteisöjen tuomioistuimessa nostettujen kanteiden institutionaalisen ulottuvuuden selvittämiseksi on siis syytä palata aikaisemmin käsiteltyihin kanteisiin.

Asioissa 188–190/80 kolme jäsenvaltiota vaati jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta annetun komission direktiivin 80/723¹⁴ kumoamista. Asiassa 202/88 Ranska vaati neljän muun jäsenvaltion tukemana kilpailusta telepäätelaitemarkkinoilla annetun direktiivin 88/301/ETY kumoamista.¹⁵

Tuomioissa todetaan selkeästi, että 90 artiklan (nyk. 86 artikla) 3 kohdassa annetaan komissiolle oikeus antaa yleisiä sääntöjä, joilla täsmennetään EY:n perustamissopimuksesta johtuvia velvoitteita, jotka sitovat jäsenvaltioita saman artiklan kahdessa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen yritysten osalta¹⁶, ja että tämä oikeus ei riipu toimivallasta, jota komissio käyttää EY:n perustamissopimuksen

¹³ Asiat C-11/96, Espanja v. komissio, ja C-12/96, Portugali v. komissio, koskivat direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta kaapelitelevisioverkkojen käyttöä jo vapautettujen telepalveluiden tarjontaan koskevien rajoitusten poistamiseksi annettua komission direktiiviä 95/51/EY (EYVL L 256, 26.10.1995, s. 49). Asiat C-123/96 ja 199/96, Espanja v. komissio, koskivat edellä mainitun direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta annettuja direktiivejä 96/2/EY ja 96/19/EY.

¹⁴ 188–190/80, Ranska, Italia ja Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, Kok. 1982, s. 2545. Huom. Kanteessa tarkoitettua direktiiviä 80/723/ETY on muutettu sittemmin muun muassa 26 päivänä heinäkuuta 2000 annetulla komission direktiivillä 2000/52/EY (EYVL L 193, 29.7.2000, s. 75).

¹⁵ C-202/88 Ranska (Saksan, Belgian, Kreikan ja Italian tukemana) v. komissio, Kok. 1991, s. I-1259.

¹⁶ Tuomio asiassa 202/88, 14 kohta, Kok. 1991, s. I-1263.

169 artiklan (nyk. 226 artikla) nojalla¹⁷, eikä yleisestä toimivallasta, jota neuvosto käyttää muiden perustamissopimuksen artiklojen nojalla¹⁸.

On syytä todeta, että yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi asioissa 188–190/80 nostetut kanteet. Samoin se hylkäsi komission toimivallan puuttumista ja menettelysääntöjen rikkomista koskevat kanneperusteet asiassa 202/88. Vaikka yhteisöjen tuomioistuin kumosi osan kanteessa tarkoitetuista direktiivin 88/301/ETY säännöksistä, tämä johtui ainoastaan siitä, että direktiivissä ei perusteltu eräiden erityisoikeuksien poistamista¹⁹ ja että direktiivissä puututtiin yritysten toteuttamiin kilpailunrajoituksiin, vaikka EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan (nyk. 86 artikla) 3 kohdassa annetaan komissiolle toimivaltaa ainoastaan jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden osalta²⁰.

Näistä ennakkotapauksista käy ilmi, että kanteet, joita jäsenvaltiot nostavat komission direktiivejä vastaan EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 3 kohdan nojalla, ovat luonteeltaan institutionaalisia tai jopa perustuslakia koskevia siltä osin kuin niissä käsitellään perustamissopimuksesta johtuvia komission eri toimivaltuuksia sekä komission ja neuvoston välistä toimivallan jakoa.

Periaatteessa luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt eivät voi nostaa direktiiviä koskevaa suoraa kannetta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Sen sijaan direktiiviä koskevassa asiassa voidaan esittää ennakkoratkaisupyyntö yhteisöjen tuomioistuimelle.

Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella komissio katsoo, että EY:n perustamissopimuksen 86 artiklan 3 kohdan nojalla annettujen direktiivien valvonnan on oltava yksinomaan yhteisöjen tuomioistuimen tehtävä.

ii) EY:n perustamissopimuksen 39 artiklan (ent. 48 artikla) 3 kohdan d alakohdan nojalla annetut komission asetukset

Tämän määräyksen mukaan työntekijöiden vapaa liikkuvuus

"3. ...sisältää oikeuden:

d) työsuhteen päätyttyä jäädä jäsenvaltion alueelle komission antamissa soveltamisasetuksissa säädetyin edellytyksin."

Tämän toimivaltuuden normatiivisesta luonteesta ei voi olla epäilystäkään. Vaikka komissio ei ole antanut perussäädöksiä tällä alalla vuoden 1970 jälkeen²¹, tämä ei oikeuta jättämään EY:n perustamissopimuksen 39 artiklan 3 kohdan d alakohtaa huomiotta, kun tuomioistuinten toimivalta jaetaan uudestaan siten, että yhteisöjen tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta valvoa perustamissopimuksen nojalla annettuja säädöksiä.

¹⁷ Tuomio asiassa 202/88, 16 ja 17 kohta.

¹⁸ Tuomio asiassa 202/88, 25 ja 26 kohta.

¹⁹ Tuomio asiassa 202/88, 46 kohta.

²⁰ Tuomio asiassa 202/88, 55 ja 56 kohta.

²¹ Komission asetusta N:o 1251/70/ETY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 1970 (EYVL L 142, 30.6.1970, s. 24), käsiteltiin asiassa Givane 9 päivänä tammikuuta 2003 annetussa tuomiossa (C-257/00, Kok. 2003, s. I-345).

b) Euroopan keskuspankin antamat säädökset

EY:n perustamissopimuksen VII osaston (kolmas osa) 2 luvun määräyksistä sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan²² (jäljempänä EKPJ:n perussääntö) VII ja VIII luvun määräysten mukaan EKP ja neuvosto jakavat lainsäädäntövallan rahapolitiikassa.²³

Yleistä lainsäädäntövaltaa käyttää neuvosto, joka voi muuttaa EY:n perustamissopimuksen 107 artiklan 5 kohdassa (ja EKPJ:n perussäännön 41 artiklassa) mainittuja EKPJ:n perussäännön määräyksiä ja antaa perustamissopimuksen 107 artiklan 6 kohdassa (ja EKPJ:n perussäännön 42 artiklassa) mainituissa perussäännön artikloissa tarkoitettua täydentävää lainsäädäntöä²⁴.

Sen sijaan EKP:lla on EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan (ja EKPJ:n perussäännön 34 artiklan 1 kohdan) mukaisesti toimivalta antaa EKPJ:n perussäännössä määrättyjen tehtävien suorittamiseksi tarvittavat säädökset.

Käytännössä tämä tarkoittaa toimivaltaa antaa asetuksia, joita tarvitaan EKPJ:n perussäännössä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi (110 artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta). Tehtävinä on muun muassa:

- määritellä ja toteuttaa yhteisön rahapolitiikkaa (EKPJ:n perussäännön 3 artiklan 1 kohdan ensimmäinen luetelmakohta, EY:n perustamissopimuksen 105 artiklan 2 kohdan ensimmäinen luetelmakohta)²⁵,
- rahapolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi vaatia jäsenvaltioihin sijoittautuneita luottolaitoksia pitämään vähimmäisvarantoa EKP:ssa ja kansallisissa keskuspankeissa (EKPJ:n perussäännön 19 artiklan 1 kohta)²⁶
- varmistaa selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuus ja vakaus yhteisössä ja kolmansien maiden kanssa (EKPJ:n perussäännön 22 artikla).

Lisäksi EKP tekee päätökset, jotka ovat tarpeen EY:n perustamissopimuksella ja EKPJ:n perussäännöllä EKPJ:lle uskottujen tehtävien suorittamiseksi (perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan toinen luetelmakohta).

EKP:n asetusten osalta on huomattava, että EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 2 kohdassa (ja EKPJ:n perussäännön 34 artiklan 2 kohdassa) toistetaan täsmälleen perustamissopimuksen 249 artiklan (ent. 189 artikla) sanamuoto, jonka mukaan (EKP:n) asetus pätee yleisesti, on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

²² Sopimuskokoelma 1999, I nide, I osa, s. 467–501.

²³ Toisin kuin talouspolitiikassa, ks. EY:n perustamissopimuksen 111 artiklan 4 kohta ja EKPJ:n perussäännön 6 artikla.

²⁴ Vrt. EKPJ:n perussäännön VIII luvun otsikko "Perussäännön tarkistaminen ja täydentävä lainsäädäntö", sopimuskokoelma 1999, I nide, I osa, s. 495.

²⁵ EKPJ:n perussäännön 3 artiklan 1 kohta on pantu täytäntöön eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä 31 päivänä elokuuta 2000 annetuilla Euroopan keskuspankin suuntaviivoilla (EYVL L 310, 11.12.2000, s. 1).

²⁶ Määräys on pantu täytäntöön muun muassa vähimmäisvarantojen soveltamisesta 1 päivänä joulukuuta 1998 annetulla EKP:n asetuksella (EY) N:o 2818/98 (EYVL L 356, 30.12.1998, s. 1).

Perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa lisätään, että EKP antaa asetuksia myös tapauksissa, joista säädetään 107 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuissa neuvoston säädöksissä.

Näillä asetuksilla tarkoitetaan täytäntöönpanosäädöksiä, jotka on annettu neuvoston perussäädökseen perustuvalla valtuutuksella.²⁷ EKP voi antaa myös EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 3 kohdan ja 105 artiklan 6 kohdan soveltamisalaan kuuluvia täytäntöönpanosäädöksiä. Ensin mainitun määräyksen mukaan neuvosto voi valtuuttaa EKP:n määräämään yrityksille sakkoja ja uhkasakkoja, jollei sen antamia asetuksia tai sen tekemiä päätöksiä noudateta.²⁸ Jälkimmäisen määräyksen mukaan neuvosto voi antaa EKP:lle erityistehtäviä, jotka koskevat luottolaitosten sekä muiden rahoituslaitosten kuin vakuutusyritysten toiminnan vakauden valvontaa.

Komissio katsoo, että EKP:n säädöksiin on syytä soveltaa samaa linjaa kuin muihinkin yhteisön säädöksiin.

Sellaisten täytäntöönpanosäädösten valvonta, jotka EKP antaa neuvoston perussäädöksessä annetulla valtuutuksella, voidaan antaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtäväksi.

Sen sijaan EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan tai EKPJ:n perussäännön määräysten nojalla annettujen EKP:n säädösten valvonnan olisi kuuluttava edelleen yhteisöjen tuomioistuimelle.

Perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan nojalla annettujen asetusten tai muiden oikeusvälineiden asema perussäädöksinä on kiistaton sekä oikeusperustan ja -vaikutusten että säädettyjen toimenpiteiden sisällön puolesta. Komissio katsoo, että koska nämä toimenpiteet ja perustamissopimuksen 107 artiklan 5 tai 6 kohdan nojalla annetut neuvoston säädökset täydentävät toisiaan, niiden valvonta kuuluu samalle tuomioistuimelle (so. yhteisöjen tuomioistuimelle).

Esimerkkinä toisiaan täydentävistä säädöksistä voidaan mainita vähimmäisvarantoja koskevat asetukset, jotka EKP antaa EKPJ:n perussäännön 19 artiklan 1 kohdan nojalla²⁹ tai jotka neuvosto antaa perussäännön 19 artiklan 2 kohdan nojalla³⁰.

²⁷ Esimerkki tällaisesta säädöksestä on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettu EKP:n asetus N:o 2174/2002 (EYVL L 330, 6.12.2002, s. 29), joka on annettu Euroopan keskuspankin valtuuksista kerätä tilastotietoja 23 päivänä marraskuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2533/98 (EYVL L 318, 27.11.1998, s. 8) 5 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan 4 kohdan nojalla. Jälkimmäinen asetus on puolestaan annettu EY:n perustamissopimuksen 107 artiklan 6 kohdassakin mainitun EKPJ:n perussäännön 5 artiklan 4 kohdan nojalla.

²⁸ Esim. Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia annetussa asetuksessa (EY) N:o 2157/1999 (EYVL L 264, 12.10.1999, s. 21) viitataan EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 3 kohtaan. Se on annettu erityisesti neuvoston asetuksen (EY) N:o 2532/98 (EYVL L 318, 27.11.1998, s. 4) nojalla, joka puolestaan on annettu perustamissopimuksen ent. 108 a artiklan 3 kohdan (nyk. 110 artiklan 3 kohta) ja EKPJ:n perussäännön 34 artiklan 3 kohdan nojalla. Viimeksi mainittuun määräykseen viitataan perustamissopimuksen 107 artiklan 6 kohdassa.

²⁹ Vähimmäisvarantojen soveltamisesta 1 päivänä joulukuuta 1998 annettu EKP:n asetus (EY) N:o 2818/98, ks. alaviite 26. Asetusta on muutettu EKP:n asetuksella (EY) N:o 1921/2000

Edellä esitetystä seuraa, että jäsenvaltiot voisivat nostaa kanteen tällaisia EKP:n säädöksiä vastaan selvittääkseen EKP:n ja neuvoston välistä toimivaltajakoa. Komission mielestä tämä mahdollisuus olisi otettava huomioon yhteisöjen tuomioistuimen 51 artiklan sanamuodossa.

Perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettuja päätöksiä ei voida muodollisesti luokitella perussäädöksiksi.

Komissio katsoo kuitenkin, että EKP:n päätösten valvonnan olisi kuuluttava yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan, silloin kun

- ne liittyvät perustamissopimuksessa tarkoitetulla tavalla suoraan EKPJ:lle uskottujen tehtävien suorittamiseen ja ne tehdään EKPJ:n perussäännön määräysten nojalla,
- ne liittyvät perustamissopimuksen ja EKPJ:n perussäännön mukaisen toimivaltajaon vuoksi lukuisiin neuvoston säädöksiin,³¹
- jäsenvaltion tällaista säädöstä vastaan nostama kanne on luonteeltaan institutionaalinen tai vähintäänkin merkityksellinen tämän uuden alan kannalta, josta ei vielä ole lainkaan oikeuskäytäntöä.

Näiden näkökohtien perusteella komissio katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimella on oltava yksinomainen toimivalta tutkia kanteet, joita jäsenvaltiot nostavat perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan tai EKPJ:n perussäännön määräysten nojalla annettuja EKP:n säädöksiä vastaan, lukuun ottamatta säädöksiä, jotka on annettu neuvoston säädöksessä annetun valtuutuksen nojalla.

II. Muut yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan jätettävät säädökset

a) Komission toteuttamat toimet tai ratkaisun tekemisen laiminlyöminen (EY:n perustamissopimuksen 99–104 artikla)

EY:n perustamissopimuksen 99–104 artiklan mukaisesti toimenpiteet, jotka neuvosto toteuttaa talouspolitiikan alalla, hyväksytään komission laatimien kertomusten ja suositusten perusteella.

Jäsenvaltioiden mahdollisuus nostaa laiminlyönti- tai jopa kumoamiskanne komissiota vastaan olisi otettava huomioon tarkasteltaessa yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia asioita.

(EYVL L 229, 9.9.2000, s. 34) ja EKP:n asetuksella (EY) N:o 690/2002 (EYVL L 106, 23.4.2002, s. 9).

³⁰ Euroopan keskuspankin soveltamista vähimmäisvarannoista 23 päivänä marraskuuta 1998 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2531/98 (EYVL L 318, 27.11.1998, s. 1).

³¹ Ks. EKPJ:n perussääntö ja erityisesti sen 5 artiklan 3 ja 4 kohta, 6 artikla ja 12 artiklan 5 kohta (yhdessä perustamissopimuksen 111 artiklan 4 kohdan kanssa), 20 artiklan ensimmäinen ja toinen kohta sekä 28 ja 29 artikla.

b) Sellaiset toimielinten toteuttamat toimet, joita ei mainita EY:n perustamissopimuksen 249 artiklassa, mutta joilla on oikeusvaikutuksia

Yhteisöjen tuomioistuin ehdottaa, että sen yksinomaiseen toimivaltaan jäisivät "Euroopan parlamentin tai neuvoston tai näiden kahden toimielimen yhdessä toteuttamat toimet".

Tämä sanamuoto kattaa neuvoston yksin tai yhteispäätösmenettelyllä Euroopan parlamentin kanssa antamien perussäädösten lisäksi myös näiden toimielinten toimintaa koskevat säädökset, kuten päätöslauselmat Euroopan parlamentin koti- ja toimipaikasta³² sekä työskentelypaikoista³³ ja säännöt yleisön oikeudesta saada tutustua neuvoston asiakirjoihin³⁴.

Komissio on yhteisöjen tuomioistuimen kanssa samaa mieltä, mutta katsoo, että tätä periaatetta olisi sovellettava kaikkiin toimielimiin. Säädökset, joita toimielimet antavat itsenäisen päätösvaltansa nojalla ja joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia, vaikuttavat väistämättä toimivaltasäännöksiin ja siten toimielinten väliseen tasapainoon.³⁵ Siksi kanteiden, joita jäsenvaltiot nostavat tällaisia säädöksiä vastaan, olisi kuuluttava yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen ehdotus kattaa jo Euroopan parlamentin tai neuvoston antamat, niiden omaa toimintaa koskevat säädökset, ja sitä on tarkoitus täydentää kattamaan myös vastaavanlaiset Euroopan keskuspankin antamat säädökset. Ehdotusta olisi vielä muokattava siten, että myös vastaavanlaiset komission säädökset tulisivat sen piiriin.

TOIMIELINTEN VÄLISET KANTEET

Yhteisöjen tuomioistuimelle jäisi ehdotuksen mukaan yksinomainen toimivalta ratkaista toimielinten väliset tai EKP:n ja toimielimen väliset kanteet.

Komission mielestä tuomioistuimen toimivallan tulisi kattaa kaikki kanteet, joissa jokin toimielin on osapuolena, eli myös sellaiset kanteet, jotka toimielin tai jäsenvaltio on nostanut sellaista toimielintä tai elintä vastaan, joka on perustettu

³² Asia C-230/81, Luxemburg v. Euroopan parlamentti, Kok. 1983, s. 255 (281).

³³ Asia C-108/83, Luxemburg v. Euroopan parlamentti, Kok. 1984, s. 1945 (1947).

³⁴ Asia 58/94, Alankomaat v. neuvosto, Kok. 1996, s. I-2169. Samaisista neuvoston ja komission antamista säännöistä nostettiin kanne myös komissiota vastaan: asia C-303/90, Ranska v. komissio, Kok. 1991, s. I-5315 (5343).

³⁵ Asiassa C-366/88, Ranska v. komissio (Kok. 1990, s. I-3571 (3595)), yhteisöjen tuomioistuin kumosi sisäisen ohjeen, jonka komissio oli antanut henkilöstönsä toimivaltuuksien määrittelemisestä suhteessa kolmansiin EMOTR:n hallinnonin yhteydessä. Kumoamisperusteena oli se, että ohjeessa ei rajoitettu selittämään perussäädöstä, vaan annettiin uusia määräyksiä. Asiassa C-325/91, Ranska v. komissio (Kok. 1993, s. I-3283 (3303)), yhteisöjen tuomioistuin kumosi kaikille jäsenvaltioille osoitetun komission tiedonannon (EYVL C 273, 13.11.1993, s. 3), jossa pyrittiin täsmentämään jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta annetun direktiivin 80/723/ETY soveltamissäännöksiä.

perustamissopimuksella tai sen nojalla EY:n perustamissopimuksen 286 artiklan 1 kohdan mukaisesti³⁶.

Komissio katsoo, että joidenkin tehtävien suorittaminen joillakin aloilla (varsinkin kun kyseisten tehtävien suorittaminen edellyttää valtuuksia tehdä kolmansia sitovia päätöksiä) vaatii sellaista huippuosaamista ja -asiantuntemusta, jota yhteisön hallinnossa ei aina ole saatavilla.³⁷ Tässä tapauksessa yhteisön lainsäätäjä voi perustaa toimeenpanoviraston³⁸, joka on oikeushenkilö ja jolla on tehtäviensä suorittamiseen tarvittava autonomia.

Jos kanne, jonka toimielin tai jäsenvaltio nostaa tällaista elintä vastaan, koskee kyseisen elimen toimivaltuuksien laajuutta ja sen asemaa toimielinjärjestelmässä, sitä ei pitäisi antaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun uuden toimivaltajaon yhteydessä.

Tarkoituksena ei ole antaa näille elimille sellaista kanneoikeutta yhteisöjen tuomioistuimessa, jota niillä ei ole perustamissopimuksen nojalla, vaan säilyttää yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta ratkaista kanteita, joita jäsenvaltiot tai toimielimet nostavat kyseisiä elimiä vastaan.

Komission mielestä yhteisöjen tuomioistuimen ehdotusta olisi täydennettävä tältä osin.

ARTIKLAOSAA KOSKEVAT HUOMAUTUKSET

I. Komissio ehdottaa edellä esitettyjen huomautusten perusteella, että yhteisöjen tuomioistuimen ehdotuksen artiklaosaa täydennetään seuraavasti:

Ensimmäinen alakohta

Komissio ehdottaa ensiksikin puhtaasti teknistä muutosta, jolla helpotetaan neuvoston täytäntöönpanosäädösten yksilöimistä, sillä näissä säädöksissä ei viitata perustamissopimuksen 202 artiklaan vaan perussäädökseen, joka sisältää täytäntöönpanosäädöksen antamista koskevan valtuutuksen.³⁹

Lisäksi komissio ehdottaa, että ehdotusta täydennetään lisäämällä yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan edellä käsitellyt säädökset ja muut oikeusvälineet.

³⁶ Tällaisen kanteen nostamisesta säädetään esim. yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta 15 päivänä heinäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1592/2002 42 artiklassa (EYVL L 240, 7.9.2002, s. 1).

³⁷ Komission tiedonanto Euroopan unionin sääntelyvirastojen toimintakehyksestä, KOM(2002) 718 lopullinen, 11.12.2002.

³⁸ Tiedonannossa on luettelo toimeenpanovirastoista, ks. KOM(2002) 718, s. 3.

³⁹ Ks. esim. naudanlihan pakollisen merkintäjärjestelmän yleisistä säännöistä 21 päivänä joulukuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2772/1999 (EYVL L 334, 28.12.1999), jossa viitataan perussäädökseen seuraavasti: "ottaa huomioon [...] 21 päivänä huhtikuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 ja erityisesti sen 19 artiklan".

Toinen alakohta

Komissio ehdottaa, että tekstin sanamuotoa yksinkertaistetaan ja että siihen lisätään maininta yhteisön nostamista kanteista perustamissopimuksella tai sen nojalla perustettua toimielintä tai elintä vastaan.

Tällä tavalla muutettu artiklaosa esitetään liitteessä 1.

II. Artiklaosa voitaisiin muotoilla myös toisin

Komission mielestä on syytä tutkia, voitaisiinko yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen uutta toimivaltajakoa selkiyttää Nizzan sopimuksen hengessä siten, että yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat säädökset luettelaisiin tyypeittäin (perustamissopimuksen nojalla annetut säädökset, itsenäiset säädökset jne.) pikemminkin kuin säädöksen antajan mukaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen ehdottama sanamuoto johtaisi väistämättä siihen, että perustamissopimuksen nojalla annetut säädökset olisi luetteltava. Erityisesti komission antamien säädösten osalta on vaara, että tällainen luettelo jäisi puutteelliseksi ja siis epäluotettavaksi. Lisäksi se saattaisi rajoittaa joidenkin sellaisten laiminlyönti- tai kumoamiskanteiden tutkittavaksi ottamista, joita jäsenvaltiot voisivat nostaa komissiota vastaan erityisesti talouspolitiikan alalla (EY:n perustamissopimuksen 99–104 artikla).

Siksi näyttäisi paremmalta lähtökohdalta, että yhteisöjen tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat kaikki perustamissopimuksen nojalla annetut säädökset lukuun ottamatta kilpailu-, valtiontuki- ja kauppapolitiikan alalla annettuja säädöksiä. Tämä saattaisi helpottaa myös mukautumista tulevasta perustuslakisopimuksesta mahdollisesti johtuviin muutoksiin.

Tällä tavalla muutettu artiklaosa esitetään liitteessä 2.

LIITE 1

Muutettu artiklaosa (muutokset alleviivattuina) olisi seuraavanlainen:

"1. *EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdassa ja Euratomin perustamissopimuksen 140 a artiklan 1 kohdassa esitetystä säännöstä poiketen jäsenvaltioiden nostamat, EY:n perustamissopimuksen 230 ja 232 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 146 ja 148 artiklassa tarkoitetut kanteet kuuluvat ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan, jos ne on nostettu*

i) Euroopan parlamentin tai neuvoston tai näiden kahden toimielimen yhdessä toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä, lukuun ottamatta

◦ neuvoston päätöksiä, jotka on tehty EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan nojalla

◦ neuvoston toimia, jotka on toteutettu EY:n perustamissopimuksen 133 artiklassa tarkoitetuista kauppaa suojaavista toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen perusteella

◦ neuvoston toimia, jotka on toteutettu neuvoston yksin tai Euroopan parlamentin ja neuvoston yhdessä perustamissopimuksen nojalla toteuttamassa toimessa annetulla valtuutuksella,

ii) komission EY:n perustamissopimuksen 11 a artiklan, 39 artiklan 3 kohdan d alakohdan, 86 artiklan 3 kohdan tai 99–104 artiklan nojalla toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä,

iii) muusta kuin EY:n perustamissopimuksen 249 artiklassa mainitusta komission toteuttamasta toimesta, jonka tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia,

iv) EKP:n EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan tai EKPJ:n ja EKP:n perussäännön muiden⁴⁰ määräysten nojalla toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä,

v) perustamissopimuksella tai sen nojalla perustetun toimielimen tai elimen toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä.

2. *Ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat myös ne näissä samoissa artikloissa tarkoitetut kanteet, jotka*

– yhteisöjen toimielin on nostanut toisen yhteisöjen toimielimen tai Euroopan keskuspankin toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä tai jotka Euroopan keskuspankki on nostanut yhteisöjen toimielimen toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä,

– yhteisöjen toimielin on nostanut perustamissopimuksella tai sen nojalla perustetun toimielimen tai elimen toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä."

⁴⁰ Muut määräykset kuin ne, jotka sisältyvät perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan.

LIITE 2

Vaihtoehtoinen muotoilu

"1. EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdassa ja Euratomin perustamissopimuksen 140 a artiklan 1 kohdassa esitetystä säännöstä poiketen jäsenvaltioiden nostamat, EY:n perustamissopimuksen 230 ja 232 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 146 ja 148 artiklassa tarkoitetut kanteet kuuluvat ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan, jos ne on nostettu

i) Euroopan parlamentin ja neuvoston yhdessä tai neuvoston tai komission yksin EY:n perustamissopimuksen tai Euratomin perustamissopimuksen määräyksen perusteella toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä, lukuun ottamatta

– komission tai neuvoston päätöksiä, jotka on tehty EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan nojalla

– komission päätöksiä, jotka on tehty EY:n perustamissopimuksen 38 artiklan, 76 artiklan 2 kohdan, 81, 82 tai 85 artiklan, 86 artiklan 3 kohdan tai 134 artiklan nojalla,

ii) EKP:n EY:n perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan tai EKPJ:n ja EKP:n perussäännön muiden⁴¹ määräysten nojalla toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä,

iii) muusta kuin EY:n perustamissopimuksen 249 artiklassa mainitusta yhteisöjen toimielimen toteuttamasta toimesta, jonka tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia,

iv) perustamissopimuksella tai sen nojalla perustetun toimielimen tai elimen toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä.

2. Ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat myös ne näissä samoissa artikloissa tarkoitetut kanteet, jotka

– yhteisöjen toimielin on nostanut toisen yhteisöjen toimielimen tai Euroopan keskuspankin toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä tai jotka Euroopan keskuspankki on nostanut yhteisöjen toimielimen toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä,

– yhteisöjen toimielin on nostanut perustamissopimuksella tai sen nojalla perustetun toimielimen tai elimen toteuttamasta toimesta tai ratkaisun tekemisen laiminlyömisestä."

⁴¹ Muut määräykset kuin ne, jotka sisältyvät perustamissopimuksen 110 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan.